

HERBÁŘ ROSTLIN 19. 01. 2012

Jírovec maďal /*Aesculus hippocastanum*/

Jírovec maďal - popis Jírovec maďal nebo také kaštan koňský je statný opadavý listnatý strom. Dorůstá výšky až 25 metrů s kulovitou, mohutnou...

☒ **čeleď:** jírovcovité

Jírovec maďal - popis

Jírovec maďal nebo také **kaštan koňský** je statný opadavý listnatý strom. Dorůstá výšky až 25 metrů s kulovitou, mohutnou korunou a kmenem o průměru kolem 2 m. V mládí má hladkou tmavošedou borku, která je později černavá, na lomu červenohnědá a olupuje se v malých šupinách. Květy jsou uspořádány ve vzpřímených, hustých, bohatých až 30 cm dlouhých latách. Korunní lístky jsou zbarveny bíle se žlutými a červenými skvrnami. Na okraji jsou zprohýbané a brvitě. Příbuzné

druhy kvetou červeně či růžově. Pupeny jsou velké a lepkavé. Listy jsou vstřícné, dlanitě složené, pěti až sedmičetné, dlouze řapíkaté. Lístky jsou podlouhle obvejčité, nestejně zubaté, na rubu na žilnatině rezavě chlupaté. Mohou dorůstat délky 10 až 25 cm. Plod je až 6 cm velká, ostnitá, světle zelená tobolka s 1 až 3 tmavě hnědými semeny známými jako **kaštany**.

Jírovec maďal - léčivé účinky

Kromě toho, že je **jírovec maďal** hojně pěstován jako okrasná rostlina parků a alejí, používalo se dříve barvivo, které obsahuje jeho listy, kůra a slupky plodů, k barvení látek. Jeho nektar je bohatý na cukry, proto se jedná o důležitý strom pro včelaře. Nezralé plody obsahují saponiny, které jsou ve větším množství **jedovaté**. Užívaly se v lidovém léčitelství pro výrobu mastí. Využití dřeva v našich podmínkách nepřipadá v úvahu, protože starší stromy (v parcích) bývají napadené dřevokaznými houbami. Odvary z plodu zvyšují průtok krve, zpevňují cévy, působí proti křečím, zánětům, zabraňují tvorbě opuchlin a mají vliv na srážlivost krve.

Použitelné části jírovce maďalu: semeno, kůra, květ a mladé listy

Období květu: květen až červen

Jírovec maďal - použití v kuchyni a pěstování

Čaj ze spařených květů, který se podává v dávce 2 dcl dvakrát denně má výrazné protizánětlivé účinky a lze ho používat k léčbě různých otoků. Listy se využívají při výrobě směsí na léčbu potíží spojených s prostatou. Významné postavení má i kůra tohoto stromu, která je pro své svíravé účinky surovinou k výrobě několika významných léků. Všechny tyto léky ale můžete obdržet pouze na lékařský předpis. V homeopatii se využívá kůra, loupaná semena a květy k velmi široké škále léčebných účinků. Důležité jsou osvědčené přípravky proti angíně, chronickým zánětům, potížím s revmatismem, zvětšeným játrům a křečím v prsou. Za zmínku také stojí pokusy s využitím homeopatických přípravků k řešení problémů spojených s hyperaktivitou u dětí.

Tip:

Spařené kaštany

1 čajová lžička nadrobno nasekaných nebo rozmixovaných kaštanů se zalije vroucí vodou a nechá se 3 hodiny vyluhovat. Používá se v dávce 100 ml a to 3 x denně, vždy před jídlem. Uchováváme v lednici.

Vyluhované kaštany v lihu

40 g rozkrájených kaštanů necháme vyluhovat v 3 dcl 40% lihu. Po týdnu výluh přecedíme. Používáme k natírání bolavých kloubů.